

Використання методу віброакустичної діагностики для прогнозування стану кінематичних вузлів електричного транспорту

Серіков Я.О.

Харківська національна академія міського господарства

Таланін Д.С.

Харківський автотранспортний технікум

Сутність віброакустичної діагностики для прогнозування технічного стану кінематичних вузлів електричного транспорту полягає у визначенні характеристик віброакустичних процесів, супроводжуваних його функціонування без його розбирання в робочих умовах. Таким чином, віброакустична діагностика дає можливість проводити оцінку ступеня відхилення технічного стану механізму від норми по непрямим ознакам, а саме, по зміні властивостей віброакустичних процесів в механізмах. По суті своєму діагностика тоді актуальна, коли велика ймовірність виникнення яких-небудь порушень в механізмах, розвиток яких може привести до підвищення рівня вібрації, яка істотно впливає на людину, а також передчасної втрати працездатності механізму.

Основною відмінною особливістю віброакустичної діагностики являється використання як діагностичні ознаки не статичних параметрів типу температури або тиску, а динамічних, таких, що є результатом взаємодії деталей механізму в процесі його функціонування, що розповсюджуються по конструкціях механізму і в навколишнє середовище і реєстрованих у вигляді параметрів зсуву, швидкості, прискорення або пульсації тиску. Широкий частотний і динамічний діапазони коливальних процесів, мала інерційність, велика швидкість розповсюдження акустичних хвиль по машинних конструкціях обумовлюють швидку реакцію віброакустичного сигналу на зміну технічного стану.

Специфікою віброакустичної діагностики механізмів в робочих умовах являється недоступність точок додатку сил для безпосереднього вимірювання робочих дій, що практично унеможлиблює використання тестових методів.

Внаслідок цього основні прийоми віброакустичної діагностики машин і механізмів базуються на функціональному підході.

Одна з особливостей віброакустичної діагностики полягає в тому, що відхилення параметрів технічного стану від норми потрібно поставити у відповідність з відхиленням параметрів віброакустичного сигналу. Це означає, що віброакустичний сигнал в режимі нормального функціонування механізму визначає рівень перешкод при діагностуванні.

Як показує практика, діагноста необхідна на всіх етапах життєвого циклу механізму: від проектування і виготовлення до зняття з експлуатації і в ремонтний період, хоча методи і засоби діагностування, вживані на цих етапах, суттєвим чином розрізняються між собою. Це пов'язано з відмінністю виду дефектів і сигналів, що генеруються ними, а також умов і кінцевої мети діагностування. Вібрація викликає в організмі людини численні негативні реакції, які являються причиною функціональних розладів органів і систем.

Застосування методів віброакустичної діагностики сприяє високому економічному ефекту, а так саме своєчасному виявленню дефектів, економії робочого часу, підвищенню надійності і зменшенню вартості обладнання за рахунок усунення переборок. Виключення необгрунтованих складально-розбірних робіт скорочує витрати робочого часу на відладку, але і запобігає нанесенню механізму шкоди, що заподіюється переборками двигунів, які порушують прироблення деталей. Так само використання методів віброакустичної діагностики сприяє виявленню дефектів не по заздалегідь призначеному ресурсу, а по фактичному технічному стану двигуна.